

Poruka za Dan života – Pravo na život u središtu ljudskih prava

Što je čovjek da ga se spominješ? Ili sin čovječji da se za nj brineš? Učinio si ga malo manjim od anđela. Okrunio si ga slavom i čašću. Dao si mu gospodstvo nad djelima svojih ruku. Sve si mu stavio pod noge. (Ps 8, 5-7)

Tako razmišlja psalmist o čovjeku i njegovom dostojanstvu. Tako razmišlja i božićna liturgija koja u zbornoj molitvi izriče svu istinu o čovjeku: "Bože, divno si saznao čovječje dostojanstvo, a još ga divnije obnovio: udijeli nam dioništvo u božanstvu svoga Sina, koji je rođenjem uzeo našu ljudsku narav". U utjelovljenju i rođenju Sina Božjega posebno je zasjala vrijednost ljudskog života i na sasvim poseban način potvrđeno je pravo na život kao jedno od temeljnih ljudskih prava. Tu istinu o čovjeku Crkva je stoljećima ispovijedala i vjerno čuvala, branila i novim naraštajima prenosila: Isus je nerazdvojivo "pravi Bog i pravi čovjek", istobitan s Ocem po božanstvu i jednak nama po čovještvu. Uzevši ljudsku narav, proživio je solidarno s nama čitavi ljudski život, od začeca pa do smrti: radio je ljudskim rukama, razmišljao ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom i ljubio ljudskim srcem. Ništa ljudskoga, osim grijeha, nije mu bilo strano.

U prosincu 1998. godine obilježena je 50. obljetnica *Deklaracije o ljudskim pravima*. Ta je obljetnica bila povodom da je sveti Otac za Svjetski dan mira, 1. siječnja 1999. godine napisao: "U poštivanju ljudskih prava tajna je pravog mira". Među najvažnijim "pravima" koje Papa spominje jest "pravo na život". Osnovni razlog dostojanstva i poštivanja ljudskog života jest u činjenici da čovjek od Boga dolazi i da je k Bogu upravljen. Ljudski je život svet i nepovrediv od svog početka do naravnog svršetka. Zato ga treba braniti, poštovati njegov ljudski identitet i njegovu osobu, zauzimati se za njegovo dobro na svim područjima života, kako na unutrašnjem, osobnom, vjerskom i duhovnom, tako i na izvanjskom, društvenom, zakonodavnom, političkom, gospodarskom, medicinskom – svim sredstvima koja nam na raspolaganje stavlja zauzeta ljubav. "Pravo na život je nepovredivo", veli Papa u svojoj novogodišnjoj poruci.

Crkva se ne umara govoriti o dostojanstvu čovjeka, o vrijednosti ljudskog života kao i o potrebi da se život poštuje i brani. Među svim zlodjelima, koje čovjek može počinuti protiv života, posebno su teški pobačaj i čedomorstvo koje II. vatikanski sabor naziva "užasnim zločinima" (GS 51). Nijedan ljudski zakon ne može dati odobrenje takvom zločinu. Kanonsko pravo predviđa najoštriju kaznu *izopćenja* (kan. 1398) za one koji izvrše ili potpomognu izvršenje pobačaja.

Slaveći *Dan života* u sklopu treće jubilejske godine koja je posvećena Bogu Ocu, mi hrvatski biskupi ponovno dižemo svoj glas u obranu i poštivanje svetosti života. Kao i ranije u više navrata i ovom prigodom želimo snažno podsjetiti da je Bog jedini gospodar života. Nitko ne može uzeti sebi pravo da izravno uništi nevino ljudsko biće. "Život ljudski je svet i nepovrediv u svakom trenutku svoga postojanja, također u onom početnom koji prethodi rođenju. Čovjek od majčina krila pripada Bogu koji sve ispituje i zna, koji ga stvara i svojim rukama oblikuje.. i njegovo je zvanje upisano u Knjigu života" (usp. EV 61). Zadaća je svakog čovjeka život poštivati i braniti. Papa Pavao VI. prije 22 godine prigodom Svjetskog dana mira piše: "Ne može biti pravog mira, ako se ne brani i ne promiče život, jer svaki zločin protiv života, napad je na mir.." U istom duhu piše i sadašnji papa Ivan Pavao II u svojoj poruci za ovogodišnji Svjetski dan mira: "Pravo na život je nepovredivo, a prava kultura života, kako jamči pravo doći na svijet onome koji još nije rođen, tako štiti novorođenčad od zločina čedomorstva. Isto tako ona jamči hendikepiranima razvoj njihovih mogućnosti, a bolesnima i starima odgovarajuću njegu" (br. 4)

Htjeli bismo stoga povodom ovogodišnjeg *Dana života* potaknuti sve ljude dobre volje da se, u okviru svog životnog poziva, založe za promjenu moralno neprihvatljivog građanskog zakona koji je u suprotnosti s Evanđeljem života, a protivan je i Ustavu Republike Hrvatske. Posebno bismo željeli potaknuti naše kršćanske obitelji da posvijeste činjenicu Božjeg dara i izabranja da su pozvani biti "Crkva u malom", "svjetlo svijeta" i "ognjište života". Neka se srcem i dušom okrenu onoj Riječi koja bijaše u početku, i po kojoj sve postade, jer "u njoj bijaše život, i život bijaše ljudima svjetlo i svjetlo svijetli u tami i tama ga ne obuze" (Iv 1, 4-5). U čovjeku odsjeva zraka same Božje stvarnosti, a živi čovjek je "slava Božja". Stoga, neka pastoralni djelatnici zauzeto i s ljubavlju uzmu obitelj u središte svoje pozornosti i pastoralne skrbi, a obitelji neka budu svjesne iskonskog Božjeg plana koji je uvijek u službi života (usp. FC 17). Dok u vjeri promatramo misterij Utjelovljenja, svoje molitve i nastojanja u promicanju kulture života povjeravamo Onoj koja je Majka živih i "svijetli putujućem Božjem Narodu kao znak pouzdane nade i utjehe" (LG 68).

Sve vas blagoslivljamo i od srca pozdravljamo.

Zagreb, na blagdan Nevine Dječice, 28. prosinca 1998. godine

Vaši biskupi